

EDİTÖRDEN

"KULÜPLER"...

Ülkemizde kulüplük hareketi ilk kez Osmanlı döneminde 1850'lerde başlamıştır. 1900'lü yılların başında özellikle İstanbul'da yaygınlaşmaya başlayan kulüpler, sporun lokomotifi olmuşlardır. Kulüp ve kulüplülüğün (club) anlamı, Büyük Webster sözlüğünde "aynı amaçla bir araya gelmiş ve bu amacı geliştirmeyi ilke edinen seçilmiş kişilerden oluşan topluluk" şeklinde yer almaktadır.

O halde, kulüplerin amaçları nedir? Dernekler kanunu ile düzenlendiği üzere, spor kulüpleri, tüzüklerinde belirtilen şekilde, çeşitli spor dallarında etkinlik gösterirler. Ancak, günümüzde dev bir sektör haline gelen spor olgusu, artık dernekler yasası içine sığmamaktadır. Kulüpler, insan gücü istihdamından televizyon yayınlarına, uluslararası ilişkilerden üyelerinin ihtiyaçlarının cevaplanmasına kadar çeşitlilik gösteren bir yamak oluşturmaktadır.

Kulüplük, bütün bunların ötesinde, bir **demokratik kitle örgütlenmesi** olarak, sosyal yaşamdaki önemli yapılanmalardan birisidir. İl Meşinîyetin ilanında İstanbul'daki spor kulüplerinin de önemli etkileri olmuştur. Bu nedenle, ülkemizde demokralikleşmede kulüplülüğün önemli yeri bulunmaktadır.

Ancak, kulüplük imajı günümüzde önemli bir erozyona uğramış görünmektedir. Bunun nedenleri arasında;

- Transfer politikalarındaki bazı yanlışlar,
 - Yönetim şekilleri,
 - Üyeliğin ülke geneline yaygınlaşmaması,
 - Maçların televizyonda şifreli olarak yayınlanması ve taraftarların serbestçe izleyememesi,
 - Fanatizmin dizginlenememesi ve holiganizme varan boyutta olaylara tanık olunması
- ilk akla gelenlerdir.

Kulüplük denince maalesef, transfer ücretleri, yönetim değişiklikleri, televizyonun magazin ağırlıklı spor haberleri ve bol resimli gazete son sayfaları gündemi doldurmaktadır.

Kulüplülüğümüzün çağdaş gelişmeler çerçevesinde güçlendirilmesi için yoğun çaba harcamak gerekmektedir. Bu noktada yapılması gerekenler şu şekilde sıralanabilir;

a) Öncelikle **taraftar, üye, yönetim üçgeni** kurulmalı ve güçlendirilmelidir. Bu amaçla yalnızca yerel olarak değil, özellikle Anadolu'da taraftarları olan büyük ve köklü kulüplerimizin, uzakta üyelerini de kucaklamak, birlik ve dayanışmayı sağlamak için önlem alınması gerekmektedir. Çünkü bu büyük ve köklü kulüplerin, ülke spori, bütünlüğü ve sporseverlik gibi konularda üzerlerine düşen görev yalnızca lig maratonu olarak algılanmamalıdır. Bu görev, taraftarlara lig şampiyonluğu hediye etmenin çok daha ötesindedir.

b) **Şifreli yayınlar** sporsevere kapalı bir sistem içinde spor izleme olanağı sağlamaktadır. Henüz olumsuzlukları tam anlamıyla hissedilememektedir. Belki bazı kulüplerimiz bu uygulamayı havuzdan yararlanarak mali konularda kısmen rahatlatıcı bir sistem olarak görmektedirler. Gerçekten de yüksek transfer ücretlerinde havuz gelirleri, açığı bugün için kapatmaktadır. Ancak kısa bir süre sonra bu uygulamanın çeşitli olumsuzlukları olacağı konusunda öngörüler bulunmaktadır. Şifreli yayın **SANAL SPOR KÜLTÜRÜ** yaratmaya başlamıştır. Sporun gerçekliğinden kopuk bir nesil yetişmektedir. Sporu tribünden dahi izlemeyen ama televizyon ekranı, çerez ve bira üçlüsüyle özdeşleştiren bir nesilden bahsetmek yanlış olmaz. İnsanoğlunun temel ihtiyacı olan **MAREKET ETMEK**ten uzaklaşan, dolayısıyla kendine yabancılaşan bir nesil ciddi bir tehlike olarak görülmelidir.

c) Diğer önemli bir nokta **YÖNETİM**'dir. Toplumun bir aynası olarak da düşünülen sporda kulüp yönetimi son derece önemli bir göstergedir. Şeffaf, dürüst, güvenilir ve başarılı bir yönetim toplumun çeşitli kesimleri için bir referans oluşturmaktadır. Yönetimin uygulamaları dikkatle izlendiğinden, bir gönüllü kuruluş olan kulüp yönetimi, ülkemiz insanı için özdeşleştiği önemli bir odaktır.

d) Dördüncü olarak **yüksek ücretle transfer politikasının** birçok değerini dejenerasyonuna yol açtığı izlenmektedir. Transferi gerçekleştirebilmek için yapılan uygulamalar, örneğin televizyon yayını hakkı anlaşması, uzun vadede tarafları, izleyiciyi kaybetmeye yol açabilmektedir. Böylece spor kültürünü, sporda fair-play'i, centilmenliği yerleştirmek isteyen, sporu bir amaç değil, bir araç olarak kullanan anlayış yerini ekonomik girdilere endeksli bir anlayışa terk edecektir. Maalesef önemli bir oranda da terk etmiş görünmektedir.

e) Çağdaş yaklaşımlar, yönetim merkezli değil, **sporcu merkezli kulüplere** doğru bir gelişme hedeflemektedir. Eğer bir kulübün, sporcunun spor yapması için yapılandığını kabul ediyorsak bu zaten böyle olmalıdır. Başka bir deyişle, sporcu için kulüpleşme. Bunu başaran kulüp sayısı son derece sınırlıdır. Bu ancak geniş üyelik yelpazesi ile, geniş katılımı olabilecektir. Bugün Barcelona'da doğan her çocuk birkaç saat içinde Barcelona Futbol Kulübü üyesi olmakta, kulüp üyeliği babadan oğula geçmekte, bu hem aldat gelirlerini arttırmada, hem dayanışmada önemli bir rol oynamaktadır. Bayern Münih kulübünde kayıtlı üye sayısı 150 bin kadardır. Öte yandan, kulüp üyeleri ve taraftarlarının spora aktif katılımı da önemlidir. Yalnızca izleyici ve birer fanatik olan üyeler heralde özlener, istenen bireyler değildir. Bunun sonucu kavga, kargaşa, üzüntü, imaj kaybıdır. Oysa üyesini, bu ulusun birer **spor kültür neferi** olarak gören kulüp yapılanmasında, öncelikle, spora kalılan üye sayısını artırma politikası yatmalıdır. Kulüpler üyelerini spora içine çekebilmelidir. Ancak o zaman, takımın başarı ve yeniliği aynı ölçüde değerlendirilir ve taşkınlıklar önlenir.

Sonuç olarak, ülkemizdeki tüm kulüp yönetimlerinin, şampiyonluk hedeflerinin yanı sıra, çağdaş spor perspektifinden yola çıkarak,

- üyelerine spora katılımı arttıracak olanaklar sunan,
- başarı sürecini bir sezonluk değil uzun vadeli olarak algılayan,
- fanatizmi centilmenliğe dönüştürecek önlemleri alan,
- topluma barış ve kardeşlik imajı ve mesajı veren,
- federasyonlar gibi üst yönetimleri güncel gelişmeler ışığında yönlendirebilecek güçte olan,
- sadece profesyonel futbol değil amatör spor dallarının gelişimine katkıda bulunan anlayışı da savunan yapılanmalar olmaları beklenmelidir.

Spor bilimlerinin önemli çalışma alanlarından olan spor yönetimi, çağdaş kulüp yapılanması yönünde itici güç oluşturmak zorundadır. Aksi halde yapılan akademik çalışmalar kongre kitapları veya dergilerin kapakları arasında eskimeye mahkum olacaktır.